

Pirmoji pagalba užspringusiam vaikui

Užspringęs vaikas pradeda kosėti. Kosulys yra efektyviausias svetimkūnį būdas pašalinti iš kvėpavimo takų. Svetimkūnis gali iš dalies arba visiškai uždaryti kvėpavimo takus.

Dalinis užspringimas pasireiškia šiais požymiais:

- garsus kosulys;
- vaikas verkia ar kalba;
- tarp kosėjimų gali įkvėpti oro;
- vaikas sąmoningas.

Teikiant pagalbą, reikia netrukdyti vaikui kosėti, stebėti, ar neatsiranda sunkios obstrukcijos požymių. Būtina kviešti greitąją medicinos pagalbą (bendruoju pagalbos tel. 112, „Omnitel“ tinkle – 103, „Bitė, Tele-2“ tinkle - 033, TEO tinkle - 03) ar gabenti savo transportu į gydymo įstaigą.

Visiškas užspringimas pasireiškia šiais požymiais:

- negali kalbėti, kosėti;
- negali įkvėpti;
- pamėlynuoja (cianozė);
- vėliau sutrinka sąmonė ar ji prarandama prarandama.

Esant šiems požymiams reikia nedelsiant suteikti pagalbą !!!

Jei esant visiško užspringimo požymiams vaikas ar kūdikis sąmoningas:

• **kūdikis** paguldomas veidu žemyn ant savo rankos, kita plaštaka suduodama 5 kartus į tarpumentę: jei svetimkūnis nepašalinamas, prilaikant galvą, kūdikis atverčiamas ir atliekami 5 krūtinės ląstos paspaudimai;

- 1-8 metų vaiką sėdėdami pasiguldykite pilvu ant kelių, stuktelėkite į nugarą 5 kartus tarp menčių: šie veiksmai tęsiami tol, kol bus pašalintas svetimkūnis, arba kol vaikas neteks sąmonės.

Jei vaikas ar kūdikis prarado sąmonę:

• jis paguldomas ant kieto pagrindo, atliekami **2 oro įpūtimai ir 30 krūtinės ląstos paspaudimų (gaivinimo santykis - 30:2);**

- tuo metu, kai atveriami kvėpavimo takai įpūtimui, pažiūrima, ar nematyti svetimkūnio;
- bandyti šalinti svetimkūnį pirštu galima tik jį matant;
- net ir pašalinus svetimkūnį, būtina skubiai kreiptis į medikus.

Pavojai ir pastabos

• negalima vaiko kratyti paėmus už kojų, nes galima sukrėsti galvos smegenis, išlieti kraują į smegenis, pažeisti kaklo slankstelius.

Negalima vaikui

- žaisti su žaislais, kuriuose yra smulkių detalių (mažiausia detalė gali būti teniso kamuoliuko dydžio)
- žaisti su karoliukais, sagomis, monetomis ir pan.;
- leisti bėgioti, juoktis ar verkti valgio metu;
- likti be priežiūros valgio metu;
- duoti riešutų, ledinukų ar kitų panašių produktų;
- duoti maisto, kuris gali sutrupėti į kietus gabaliukus;
- duoti gabaliukais žalių morkų, obuolių su žievele, agurkų;

Parengė Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro Sveikatos mokymo skyriaus visuomenės sveikatos edukologė Vida Dubinskienė